

JK

Roll No. _____

Question Booklet Number

O.M.R. Serial No. :

--	--	--	--	--	--	--	--

--

M.A. IV Semester (NEP) Examination, 2025-26

**Urdu
(Urdu Mass Media)
(Elective)**

Paper Code							
A	0	3	1	0	0	5	T

Question Booklet
Series

D

Time : 1 : 30 Hours]

[Maximum Marks : 75

Instructions to the Examinee :

1. Do not open the booklet unless you are asked to do so.
2. The booklet contains 100 questions. Examinee is required to answer 75 questions in the OMR Answer-Sheet provided and not in the question booklet. **All** questions carry equal marks.
3. Examine the Booklet and the OMR Answer-Sheet very carefully before you proceed. Faulty question booklet due to missing or duplicate pages/questions or having any other discrepancy should be got immediately replaced.
4. Four alternative answers are mentioned for each question as – A, B, C & D in the booklet. The candidate has to choose the correct answer and mark the same in the OMR Answer-Sheet as per the direction :

(Remaining instructions on the last page)

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश :

1. प्रश्न-पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक आपसे कहा न जाए।
2. प्रश्न-पुस्तिका में 100 प्रश्न हैं। परीक्षार्थी को 75 प्रश्नों को केवल दी गई OMR आन्सर-शीट पर ही हल करना है, प्रश्न-पुस्तिका पर नहीं। **सभी** प्रश्नों के अंक समान हैं।
3. प्रश्नों के उत्तर अंकित करने से पूर्व प्रश्न-पुस्तिका तथा OMR आन्सर-शीट को सावधानीपूर्वक देख लें। दोषपूर्ण प्रश्न-पुस्तिका जिसमें कुछ भाग छपने से छूट गये हों या प्रश्न एक से अधिक बार छप गए हों या उसमें किसी अन्य प्रकार की कमी हो, तो उसे तुरन्त बदल लें।
4. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार सम्भावित उत्तर- A, B, C तथा D हैं। परीक्षार्थी को उन चारों विकल्पों में से सही उत्तर छँटना है। उत्तर को OMR उत्तर-पत्रक में सम्बन्धित प्रश्न संख्या में निम्न प्रकार भरना है :

(शेष निर्देश अन्तिम पृष्ठ पर)

Rough Work
रफ़ कार्य

- 1- ہندوستان کا پہلا اخبار کس نام سے جاری کیا گیا تھا؟
- (A) Mirror
- (B) The Hindu
- (C) بکیز بنگال گزٹ
- (D) ٹائمز آف انڈیا
- 2- 'اخبار' کا واحد لفظ کیا ہوگا؟
- (A) خیر
- (B) خبر
- (C) خبریں
- (D) اخبارات
- 3- کس کا تعلق صحافت سے نہیں تھا؟
- (A) سید محمد خان
- (B) حیات اللہ انصاری
- (C) رجب علی بیگ
- (D) سید احمد خاں
- 4- اردو کے کس صحافی کو متعدد بار جیل جانا پڑا تھا؟
- (A) مولانا ابوالکلام آزاد
- (B) سید احمد خاں
- (C) مولوی محمد باقر
- (D) محبوب عالم
- 5- صحافت کی اقسام میں شامل نہیں ہے؟
- (A) مطبوعہ صحافت
- (B) گوگل صحافت
- (C) پرتی صحافت
- (D) سائبر صحافت
- 6- مولوی محمد باقر کا آبائی وطن کہاں تھا؟
- (A) کانپور
- (B) ممبئی
- (C) لکھنؤ
- (D) دہلی

- 7- خبر کے لیے ان میں سے کیا ضروری نہیں ہے؟
- (A) تازگی
(B) نیا پن
(C) قدامت
(D) غیر معمولی ہو
- 8- خبریں عوام کو کن کن ذرائع سے حاصل ہوتی ہیں؟
- (A) ریڈیو
(B) ٹیلی ویژن
(C) اخبار
(D) درج بالا سبھی سے
- 9- جو خبر گذشتہ روز کی خبر سے وابستہ ہوتی ہے، اسے کہتے ہیں؟
- (A) رواں خبر
(B) سادہ خبر
(C) توصیفی خبر
(D) تحقیقاتی خبر
- 10- اردو کا پہلا روزنامہ کس نام سے نکلتا تھا؟
- (A) پیام آزادی
(B) جام جہاں نما
(C) اردو گائیڈ
(D) دہلی اردو اخبار
- 11- 'ہمدرد اخبار' کس نے نکالا تھا؟
- (A) مولانا محمد علی جوہر
(B) سجاد حسین
(C) منشی نول کشور
(D) ابولکلام آزاد
- 12- غلط جوڑ کی نشان دہی کیجئے؟
- (A) زمانہ-کانپور
(B) الہلال-کلکتہ
(C) انقلاب-ممبئی
(D) مخزن-دہلی
- 13- اردو میں مزاحیہ صحافت سے متعارف کرانے والے اخبار ہیں؟
- (A) اودھ اخبار
(B) قومی زبان
(C) اودھ پیچ
(D) پیسہ اخبار

14- درج ذیل میں رسالے کی نشان دہی کیجئے؟

(A) انقلاب

(B) فکر و تحقیق

(C) الہلال

(D) جام جہاں نما

17- صحافت کا ہندی متبادل لفظ کیا ہوگا؟

(A) पत्रकारिता

(B) पत्रकार

(C) आलोचक

(D) अनुसंधान

15- جمہوریت کا چوتھا ستون کسے کہا جاتا ہے؟

(A) انتظامیہ کو

(B) ایوان کو

(C) صحافت کو

(D) عدلیہ کو

18- حالات حاضرہ پر تبصرہ یا کسی خبر کی توضیح و تشریح

اخبار کے کس حصے میں ہوتی ہے؟

(A) خبر

(B) اشتہار

(C) کالم

(D) ادائیہ

16- پانچ (U) اور ایک (H) کے اصول کا تعلق کس

سے ہے؟

(A) انٹرویو

(B) خبر نگاری

(C) کالم نگاری

(D) اشتہار سازی

19- اخبار کی آمدنی کا سب سے بڑا ذریعہ یا ہوتا

ہے؟

(A) ادائیہ

(B) خبریں

(C) اشتہارات

(D) انٹرویو

20- حسرت موہانی کس نام سے رسالہ نکالتے تھے؟

(A) زمیندار

(B) اردوئے معلیٰ

(C) نقوش

(D) مخزن

21- لاہور سے نکلنے والا اخبار تھا؟

(A) اردوئے معلیٰ

(B) الہلال

(C) مدینہ

(D) زمیندار

22- 'جام جہاں نما' کو کب اور کہاں سے جاری کیا

گیا؟

(A) ۱۸۲۰ء - دہلی

(B) ۱۸۲۲ء - کلکتہ

(C) ۱۸۲۲ء - ممبئی

(D) ۱۸۳۶ء - لکھنؤ

23- صحافت کے پیشے سے وابستہ شخص کو کیا کہتے

ہیں؟

(A) مترجم

(B) نامہ بر

(C) صحافی

(D) ایڈیٹر

24- عہد حاضر میں نکلنے والے اخبارات کی نشان دہی

کیجئے؟

(A) انقلاب - راشٹریہ سہارا

(B) الہلال - البلاغ

(C) آگ - دہی اردو اخبار

(D) ان میں سے کوئی نہیں

25- مولوی محمد باقی کے اخبار کا نام ہے؟

(A) سید الاخبار

(B) انقلاب

(C) پیسہ

(D) دہلی اردو اخبار

- 26- 'ظفر علی خان اور محمد علی جوہر ماں کے پیٹ سے
بعادت کا قلم لے کر نکلے ہیں۔ انگریز دشمنی ان
کی فطرت میں شامل ہے۔ یہ قول کس کا ہے؟
(A) دیانرا ننگم
(B) پریم چند
(C) مانیکل اڈواٹر
(D) جان گلکرسٹ
- 27- 'تہذیب الاخلاق' کب جاری کیا گیا؟
(A) ۱۸۶۵
(B) ۱۸۷۰
(C) ۱۸۷۵
(D) ۱۸۵۰
- 28- 'جام جہاں نما' کیا تھا؟
(A) ایک کتاب
(B) ایک رسالہ
(C) ایک اخبار
(D) کوئی نہیں
- 29- شمالی ہند کا پہلا اردو اخبار ہے؟
(A) مدینہ
(B) دہلی اردو اخبار
(C) پیام آزادی
(D) سید الاخبار
- 30- 'الہلال' کو کس نے جاری کیا تھا؟
(A) مولانا ابوالکلام آزاد
(B) فطر علی خان
(C) حسرت موہانی
(D) محمد باقر
- 31- 'البلاغ' کس شہر سے نکلتا تھا؟
(A) لکھنؤ
(B) دہلی
(C) ممبئی
(D) کلکتہ
- 32- اردو کے کس صحافی کو انگریزوں نے شہید کر دیا
تھا؟
(A) ظفر علی خان
(B) عبدالرزاق ملیح آبادی
(C) مولوی محمد باقر
(D) حسرت موہانی

- 33- ہندوستان کا پہلا انگریزی اخبار کب جاری کیا گیا تھا؟
- (A) ۱۷۵۰
- (B) ۱۷۶۰
- (C) ۱۷۷۰
- (D) ۱۷۸۰
- 34- دنیا کا پہلا اخبار کب وجود میں آیا؟
- (A) ۱۵۰۰ء
- (B) ۱۶۰۹ء
- (C) ۱۷۱۰ء
- (D) ۱۷۸۰ء
- 35- پہلا مطبوعہ خبر نامہ کس ملک میں شائع کیا گیا تھا؟
- (A) برطانیہ
- (B) امریکہ
- (C) جرمنی
- (D) فرانس
- 36- صحافت کو کسی مملکت کا۔۔۔۔۔ ستون کہا جاتا ہے؟
- (A) پہلا
- (B) دوسرا
- (C) تیسرا
- (D) چوتھا
- 37- کون سا لفظ صحف کے معنوں میں مستعمل نہیں ہے؟
- (A) کتاب
- (B) صفحہ
- (C) رسالہ
- (D) خبر
- 38- لفظ 'صحافت' کس لفظ سے ماخوذ ہے؟
- (A) مصحف
- (B) صحف
- (C) صحیفہ
- (D) کوئی نہیں

- 39- ترسیل کے عمل میں 'ہوسودس' سے کیا مراد ہے؟
- (A) پیغام کو بھیجنا
(B) معلومات حاصل کرنا
(C) خبر پیدا کرنے والا
(D) کوئی نہیں
- 40- عوامی ذرائع ترسیل کے کتنے اجواء ہوتے ہیں؟
- (A) دو
(B) چار
(C) چھ
(D) آٹھ
- 41- اطلاعات کو زیادہ سے زیادہ لوگوں تک پہنچانے کے لیے ترسیل کی کون سی قسم استعمال میں لائی جاتی ہے؟
- (A) عوامی ترسیل
(B) درون ذاتی ترسیل
(C) بین شخصی ترسیل
(D) کوئی نہیں
- 42- دو یا دو سے زیادہ افراد کے درمیان ترسیل کہلاتی ہے؟
- (A) عوامی ترسیل
(B) درون ذاتی ترسیل
(C) بین شخصی ترسیل
(D) کوئی نہیں
- 43- ترسیل کس زبان کا لفظ ہے؟
- (A) فارسی
(B) عربی
(C) ترکی
(D) ہندی
- 44- پریس کونسل آف انڈیا کا قیام کب عمل میں آیا؟
- (A) ۱۹۴۷
(B) ۱۹۷۰
(C) ۱۹۶۶
(D) ۱۹۷۲

- 45- اردو صحافت کتاب کے خالق ہیں؟
- (A) سید احمد قادری
- (B) امداد صابری
- (C) عتیق احمد صدیقی
- (D) کیفی
- 46- پریس کونسل آف انڈیا کا صدر دفتر کس شہر میں ہے؟
- (A) ممبئی
- (B) نئی دہلی
- (C) کلکتہ
- (D) لکھنؤ
- 47- ترسیل کی کتنی قسمیں ہوتی ہیں؟
- (A) ۲
- (B) ۳
- (C) ۴
- (D) ۵
- 48- ترسیل کا کام کیا ہے؟
- (A) خبر پیدا کرنا
- (B) اطلاعات فراہم کرنا
- (C) خبر کو روکنا
- (D) کوئی نہیں
- 49- صحافی کی انگریزی اصطلاح کیا ہوگی؟
- (A) Actor
- (B) Reader
- (C) Reporter
- (D) Communicater
- 50- ترسیل کے لفظی معنی کیا ہیں؟
- (A) روانہ کرنا
- (B) خط لکھنا
- (C) دعوت دینا
- (D) کتاب لکھنا
- 51- ڈاکومنٹری اسکرپٹ کب تیار کی جاتی ہے؟
- (A) شوٹنگ سے پہلے
- (B) شوٹنگ کے بعد
- (C) شوٹنگ کے دوران
- (D) ان میں سے کوئی نہیں

- 52- اسکرپٹ نگاری کے کتنے اجزاء ہوتے ہیں؟
- (A) چھ
(B) پانچ
(C) چار
(D) تین
- 53- دوردرشن نے 'سیٹیلائٹ ڈی جیٹل براڈ کاسٹنگ کا طریقہ کب اپنایا؟
- (A) ۱۹۹۱
(B) ۱۹۹۵
(C) ۱۹۹۹
(D) ۲۰۰۱
- 54- ٹیلی ویژن پروگرام کے ذریعہ تفریح کرنے والے کہلاتے ہیں؟
- (A) تماشائی
(B) سامعین
(C) حاضرین
(D) ناظرین
- 55- ہندوستان میں روزانہ ٹیلی ویژن سروس کی شروعات کس شہر سے ہوئی؟
- (A) ممبئی
(B) کلکتہ
(C) دہلی
(D) مدراس
- 56- ہندوستان میں ٹیلی ویژن کی ابتدا کس سال ہوئی؟
- (A) ۱۹۵۹
(B) ۱۹۵۵
(C) ۱۹۵۱
(D) ۱۹۴۹
- 57- دنیا کی پہلی باقاعدہ ٹی۔وی۔سروس کا آغاز کس ملک میں ہوا؟
- (A) امریکہ
(B) جرمنی
(C) فرانس
(D) برطانیہ

- 58- پہلی بار متحرک تصویر کو ریڈیو کی آواز کی طرح نشر کرنے والے سائنس دان کون تھے؟
- (A) جان لوگی برڈ
(B) مارکونی
(C) ایڈمنڈ بی کوئرل
(D) ان میں سے کوئی نہیں
- 59- ریڈیو اور ٹیلی ویژن کی تکنیک میں ہرٹز (Hertz) سے کیا مراد ہے؟
- (A) خبر کی قسم
(B) فلم کی نمائش
(C) برقی رو کی رفتار
(D) کوئی نہیں
- 60- صورت و عکس کے خوبصورت امتزاج کا نمونہ ہے؟
- (A) خاموش فلمیں
(B) ٹیلی ویژن
(C) ریڈیو
(D) ٹیلی فون
- 61- لفظ ٹیلی ویژن کی تشکیل کتنے لفظوں سے مل کر ہوتی ہے؟
- (A) چار
(B) تین
(C) دو
(D) ایک
- 62- آکاش وانی نے علاقائی زبانوں کی کہانیوں کو ڈرامے کے پیکر میں پیش کرنے کے لیے کون سا پروگرام شروع کیا تھا؟
- (A) ایک رات ایک بات
(B) ایک کہانی
(C) ایک نائٹ
(D) ایک زبان
- 63- ۱۹۳۶ء میں انڈین براے کاسٹنگ سروسز (Indian Broadcasting Services) کا نام بدل کر کیا رکھا گیا؟
- (A) ریڈیو سیلون
(B) پرسار بھارتی
(C) برٹش ریڈیو
(D) آل انڈیا ریڈیو

- 64- ۱۹۲۳ میں ہندوستان کا پہلا ریڈیو نشریاتی اسٹیشن
کس شہر میں قائم کیا گیا؟
(A) دہلی
(B) ممبئی
(C) کلکتہ
(D) مدراس
- 65- ہندوستان میں ریڈیو کی ابتداء کس برس ہوئی؟
(A) ۱۹۱۵
(B) ۱۹۲۱
(C) ۱۹۲۵
(D) ۱۹۳۰
- 66- پرسار بھارتی کیا ہے؟
(A) ایک ریڈیو اسٹیشن
(B) ایک ٹی۔وی۔اسٹیشن
(C) ایک خود اختیاری نشریاتی کارپوریشن
(D) ان میں سے کوئی نہیں
- 67- آل انڈیا ریڈیو کا نام بدل کر 'آکاش وانی' کب
کیا گیا؟
(A) ۱۹۵۷
(B) ۱۹۵۵
(C) ۱۹۵۳
(D) ۱۹۵۱
- 68- ۱۹۵۲ میں آل انڈیا ریڈیو نے وادہ ورندا
(Wadya Wrinda) کے نام سے ایک
نیشنل پروگرام شروع کیا۔ جس کا تعلق تھا؟
(A) خبروں سے
(B) ناول سے
(C) موسیقی سے
(D) کہانی سے
- 69- تیز رفتار عالمی ذریعہ ترسیل کی ابتداء کس سے
ہوئی؟
(A) ریڈیو
(B) ٹیلی گراف
(C) ٹیلی ویژن
(D) ٹیلی فون

- 70- لفظ نشریات کا انگریزی متبادل لفظ کیا ہوگا؟
- (A) Casting
- (B) Communication
- (C) Broadcasting
- (D) کوئی نہیں
- 71- زمیندان کے ادارت کی ذمہ داریاں ظفر علی خاں نے کب سے اٹھائیں؟
- (A) یکم جنوری ۱۹۱۰
- (B) مارچ ۱۹۱۲
- (C) جون ۱۹۱۵
- (D) کوئی نہیں
- 72- مولانا ظفر علی خاں نے کس انگریزی اخبار کو اپنی خدمات دی ہیں؟
- (A) دی ہندو
- (B) ڈیلی مرر
- (C) ٹائمز آف انڈیا
- (D) ہندوستان
- 73- دکن ریویو میں ضم ہونے والا ادبی ماہ نامہ ہے؟
- (A) اردو دنیا
- (B) فسانہ
- (C) تہذیب الاخلاق
- (D) فرو نظر
- 74- حیدرآباد میں مترجم کے عہدہ پر خدمات دینے والے صحافی کون تھے؟
- (A) مولانا ظفر علی خاں
- (B) مولانا محمد علی جوہر
- (C) حسرت موہانی
- (D) محبوب عالم
- 75- پروفیسر آرنلڈ و سید سلیمان ندوی جیسے علماء کی صحبت پانے والے صحافی ہیں؟
- (A) حسرت موہانی
- (B) محمد علی جوہر
- (C) سرسید
- (D) مولانا ظفر علی خاں

- 76- 'فسانہ' نام سے ادبی ماہ نامہ نکالنے والے صحافی ہیں؟
- (A) حسرت موہانی
(B) ظفر علی خاں
(C) محمد علی جوہر
(D) محبوب عالم
- 77- علی گڑھ کو محمد علی جوہر کی قابلیت اور فطر علی خاں کی جرأت و شجاعت پر فخر ہے۔ یہ قول کس کا ہے؟
- (A) سر سید احمد خاں
(B) مہاتما گاندھی
(C) علامہ اقبال
(D) شبلی نعمانی
- 78- ظفر علی خاں غیر معمولی دل و دماغ کے آدمی ہیں۔ یہ کس شاعر نے کہا تھا؟
- (A) مرزا غالب
(B) شبلی نعمانی
(C) علامہ اقبال
(D) فراق گورکھپوری
- 79- 'میں نے صحافت پیسہ کمانے کے لیے اختیار نہیں کی، بلکہ ملک و ملت کی خدمت کرنے کے لئے میں رہنما ہوں، رہزن نہیں ہوں۔' کس کا قول ہے؟
- (A) سر سید احمد خاں
(B) محمد علی جوہر
(C) محبوب عالم
(D) ظفر علی خاں
- 80- مولانا محمد علی جوہر نے ۲۳ فروری ۱۹۱۳ کو اپنا اردو اخبار کس نام سے جاری کیا؟
- (A) ہمدرد
(B) زمیندار
(C) خیر خواہ ہند
(D) انقلاب
- 81- کامریے کے دور ثانی کی ابتداء کب ہوئی؟
- (A) ۱۹۱۵
(B) ۱۹۲۰
(C) ۱۹۲۲
(D) ۱۹۲۶

- 82- مولانا محمد علی جوہر کو کس سال میں مسلم لیگ کا صدر منتخب کیا گیا؟
- (A) ۱۹۱۱
- (B) ۱۹۱۳
- (C) ۱۹۱۷
- (D) ۱۹۱۹
- 83- کامریڈ کوکب اور کس شہر سے جاری کیا گیا تھا؟
- (A) دہلی ۱۸۸۰
- (B) بنارس ۱۸۷۵
- (C) ممبئی ۱۸۹۰
- (D) کلکتہ ۱۹۱۱
- 84- کامریڈ کے نام سے انگریزی اخبار جاری کرنے والے مدیر تھے؟
- (A) ظفر علی خاں
- (B) سرسید
- (C) محمد علی جوہر
- (D) مسٹر ٹیلر
- 85- مولانا محمد علی جوہر کی پیدائش کس شہر میں ہوئی تھی؟
- (A) دہلی
- (B) رامپور
- (C) حیدرآباد
- (D) ممبئی
- 86- ماسٹر رام چندر کا ہفتہ روزہ علمی و تاریخی رسالہ تھا؟
- (A) قرآن السعیدین
- (B) کوہ نور
- (C) فوائد الناظرین
- (D) خیر خواہ ہند
- 87- قرآن السعیدین کس کے ذریعہ نکالا گیا؟
- (A) ڈاکٹر جان گلکرسٹ
- (B) مسٹر ٹیلر
- (C) سرسید
- (D) مسٹر اسپرنگر
- 88- اردو کا پہلا رسالہ کس نام سے شائع کیا گیا؟
- (A) اردوئے معلیٰ
- (B) تہذیب الاخلاق
- (C) خیر خواہ ہند
- (D) معارف

- 89- انگریزوں کا خوشامدی اخبار کسے کہا جاتا ہے؟
- (A) زمیندار
(B) کوہ نور
(C) ہمدرد
(D) سید الاخبار
- 92- سید الاخبار کو کس ذریعہ نکالا گیا تھا؟
- (A) مولوی محمد باقر
(B) سید محمد خان
(C) ظفر علی خان
(D) سر سید احمد خان
- 90- صادق الاخبار کس شہر سے نکلتا تھا؟
- (A) ممبئی
(B) لاہور
(C) دہلی
(D) لکھنؤ
- 93- ۱۸۵۷ء کی جنگ آزادی کو ہوا دینے کا الزام کس اخبار پر عائد کیا گیا تھا؟
- (A) زمیندار
(B) ہمدرد
(C) کوہ نور
(D) دہلی اردو اخبار
- 91- دہلی سے جاری ہونے والے اخبارات میں کس سے مرزا غالب کے خصوصی تعلقات تھے؟
- (A) سید الاخبار
(B) کوہ نور
(C) قرآن السعدین
(D) دہلی اردو اخبار
- 94- ہندوستان کی جنگ آزادی میں شہید ہونے والے پہلے صحافی کون تھے؟
- (A) مولانا ابوالکلام آزاد
(B) مولوی محمد باقر
(C) ظفر علی خان
(D) محمد علی جوہر

- 95- ہندوستان میں پریس کو آزادی کب حاصل ہوئی؟
- (A) ۱۸۳۶
- (B) ۱۸۳۵
- (C) ۱۸۳۲
- (D) ۱۸۳۰
- 96- ۱۲ جولائی ۱۸۵۷ء کو دہلی اردو اخبار کا نام بدل کر کیا رکھا گیا؟
- (A) قرآن السعدین
- (B) ہمد
- (C) کوہ نور
- (D) اخبال الفطر
- 97- مولوی محمد باقر کس سرکاری عہدہ سے مستعفی ہو کر ایک صحافی بن گئے؟
- (A) جمع دار
- (B) داروغہ
- (C) تحصیل دار
- (D) وکیل
- 98- دہلی اور شمالی ہند کا پہلا مطبوعہ اردو اخبار کون تھا؟
- (A) دہلی اردو اخبار
- (B) پیسہ
- (C) کوہ نور
- (D) قرآن السعدین
- 99- منشی سدا سکھ لال کس اخبار کے مدیر تھے؟
- (A) اردو اخبار
- (B) جام جہاں نما
- (C) کوہ نور
- (D) مدینہ
- 100- جام جہاں نما کی اشاعت کن دوزبانوں میں ہوتی تھی؟
- (A) فارسی۔ اردو
- (B) اردو۔ بنگالی
- (C) فارسی۔ ہندی
- (D) کوئی نہیں

Rough Work
रफ़ कार्य

Example :

Question :

- Q. 1 (A) ● (C) (D)
- Q. 2 (A) (B) ● (D)
- Q. 3 (A) ● (C) (D)

5. Each question carries equal marks. Marks will be awarded according to the number of correct answers you have.
6. All answers are to be given on OMR Answer Sheet only. Answers given anywhere other than the place specified in the answer sheet will not be considered valid.
7. Before writing anything on the OMR Answer Sheet, all the instructions given in it should be read carefully.
8. After the completion of the examination candidates should leave the examination hall only after providing their OMR Answer Sheet to the invigilator. Candidate can carry their Question Booklet.
9. There will be no negative marking.
10. Rough work, if any, should be done on the blank pages provided for the purpose in the booklet.
11. To bring and use of log-book, calculator, pager & cellular phone in examination hall is prohibited.
12. In case of any difference found in English and Hindi version of the question, the English version of the question will be held authentic.

Impt. On opening the question booklet, first check that all the pages of the question booklet are printed properly. If there is any discrepancy in the question booklet, then after showing it to the invigilator, get another question booklet of the same series.

उदाहरण :

प्रश्न :

- प्रश्न 1 (A) ● (C) (D)
- प्रश्न 2 (A) (B) ● (D)
- प्रश्न 3 (A) ● (C) (D)

5. प्रत्येक प्रश्न के अंक समान हैं। आपके जितने उत्तर सही होंगे, उन्हीं के अनुसार अंक प्रदान किये जायेंगे।
6. सभी उत्तर केवल ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक (OMR Answer Sheet) पर ही दिये जाने हैं। उत्तर-पत्रक में निर्धारित स्थान के अलावा अन्यत्र कहीं पर दिया गया उत्तर मान्य नहीं होगा।
7. ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रक (OMR Answer Sheet) पर कुछ भी लिखने से पूर्व उसमें दिये गये सभी अनुदेशों को सावधानीपूर्वक पढ़ लिया जाये।
8. परीक्षा समाप्ति के उपरान्त परीक्षार्थी कक्ष निरीक्षक को अपनी OMR Answer Sheet उपलब्ध कराने के बाद ही परीक्षा कक्ष से प्रस्थान करें। परीक्षार्थी अपने साथ प्रश्न-पुस्तिका ले जा सकते हैं।
9. निगेटिव मार्किंग नहीं है।
10. कोई भी रफ कार्य, प्रश्न-पुस्तिका में, रफ-कार्य के लिए दिए खाली पेज पर ही किया जाना चाहिए।
11. परीक्षा कक्ष में लॉग-बुक, कैल्कुलेटर, पेजर तथा सेल्युलर फोन ले जाना तथा उसका उपयोग करना वर्जित है।
12. प्रश्न के हिन्दी एवं अंग्रेजी रूपान्तरण में भिन्नता होने की दशा में प्रश्न का अंग्रेजी रूपान्तरण ही मान्य होगा।

महत्वपूर्ण : प्रश्न-पुस्तिका खोलने पर प्रथमतः जाँच कर देख लें कि प्रश्न-पुस्तिका के सभी पृष्ठ भलीभाँति छपे हुए हैं। यदि प्रश्न-पुस्तिका में कोई कमी हो, तो कक्षनिरीक्षक को दिखाकर उसी सीरीज की दूसरी प्रश्न-पुस्तिका प्राप्त कर लें।